

Urbanistická studie Textilana, Liberec diplomový projekt Ondřeje Štěpána

Urbanistická studie na znovu oživení brownfieldu v centrální části města je rozpracovaná velmi pečlivě s podrobnou analýzou území a návrhem, kterému nechybí teoretická argumentace. Projekt navíc uzavírá reflexe samotného autora ,kde rozebírá slabiny návrhu. Portfolio je zpracované na velmi vysoké úrovni.

Ondřej předkládá velmi detailně zpracovanou analýzu, která nemá jen informativní charakter ale její výsledek je jasně čitelný v samotném návrhu jako např. ostrovní charakter území , silné vazby na okolí, citlivě vnímané současné trasy v území, práce s tramvajovou tratí, přírodní vodní toky v území, či čtení historických stop v území. Autor předkládá koncept rostlé městské struktury s vlastní specifickou identitou. Možná právě proto, že portfolio projektu má profesionální úroveň, nemohu si odpuště několik poznámek.

K představení vize a konceptu: Vize projektu neznamena zhodnocení analýz, ale naopak by mělo jít o představení myšlenky navrhovaného rozvoje v lokalitě. Rovněž není vhodné spojovat koncept a metodiku. Vize a koncept projektu tak, jak jsou představeny v portofoliu nevyzní zcela srozumitelně. V rámci metodiky pak vzniká další nejasnost – nevzniká nejprve prostorová struktura a poté se jí definuje program. Jakákoliv prostorová struktura či schéma již právě svým prostorovým charakterem vytváří předpoklady pro určitý program. Jak v architektuře, tak v urbanismu nelze oddělovat prostorové a programové možnosti. Samozřejmě v urbanismu program není nikdy zcela definitivně určený. Prostory ale již svým charakterem předurčují možnosti využití.

Hlavní téma celého projektu je hledání městské struktury. Nicméně předložený průzkum městských struktur je vytvořen zcela automatizovaně a kromě uvědomění si různých měřítek nemá žádný přínos pro projekt či jeho argumentaci. Ondřej představuje části měst jako Brno, Praha, Londýn, Tokyo, Amsterdam, výběr měst působí zcela náhodně a pro generování nové struktury z existujících příkladů je třeba vhodnější metody. Je škoda, že se průzkum struktur nezaměřil na města v podobných klimatických podmínkách či podobného měřítka anebone hledal referenční struktury, které by odpovídaly programě či prostorově názoru na nové využití Textilany. Toto vnímám jako největší úskalí navržené městské struktury, slabinu si autor sám uvědomuje, jak na závěr v reflexi poznamenává.

Z popsaných argumentací v portfoliu se vrátím zpět k výslednému projektu. Velmi pozitivně hodnotím, že Ondřej nepracuje pouze v hranicích území. V návaznosti na novou podobu Textilany vstupuje do jejího okolí velkorysým počinem pobytového parku s odkrytým potokem, jež promenádou propojí přehradu s městským centrem, či drobná ale pro městskou kvalitu velmi důležitá záměna kruhového objezdu při průniku ulic Na bídě a Jablonecké na klasickou městskou křižovatku. Bylo by vhodné při představování celého projektu městu nezapomenout na tyto podmínky.

Vize lokality jako business inkubátoru nabízejícího produkci, bydlení i prostor pro výzkum vnímám jako velmi silnou myšlenku aktuální v evropském kontextu v rámci rozvoje univerzitních měst, mezi které Liberec patří. Navíc Ondřej rozvoj lokality obohacuje a posiluje o stavbu nadregionálního měřítka (Sladkovodní a mořské centrum).

Vzniklá městská struktura, která je detailně rozpracovaná i s náznakem prostorové regulace, představuje různorodé městské prostředí, o které autorovi šlo, ale za cenu obrovské hustoty, navíc s vnitřními ulicemi 5-6 m širokými. Nejsm si jista, že by tato šíře byla dostačující, či by nevedla k umělé pitoresknosti a skanzenovému charakteru nové lokality, což navíc podporuje i výška struktury – 4. podlaží, přitom se nacházíme v kotlině. Domnívám se, že obdobných prostorových kvalit by se dosáhlo při vyšší základní výšce např. 6. podlaží a širších ulicích více odpovídajících středoevropskému kontextu. Přitom by mohla být zachována navržená výšková prostorová regulace.

Regulace definující pravidla pro zástavbu jednotlivých bloků, s cílem docílit jejich prostorové různorodosti, jsou představeny jen v náznacích. Ne všechna pravidla jsou zcela jasná a zasloužily by si větší rozpracovanost, s cílem je zjednodušit a srozumitelně představit. Jsou zde nejasnosti např. pokud budu mít parkování pod celým blokem, což je logické – blok patří jednomu developerovi, stavby na něm už nejsou, zcela samostatné, jak regulace uvádí. Jedná se spíše o jednu stavbu od 1NP dělenou v různé hmoty, jen tak by šlo minimalizovat odstupové vzdálenosti atd. Přihlédnou-li k detailu, s kterým Ondřej strukturu řeší, zcela mě v návrhu chybí práce se střešní krajinou – využití na terasy, zelené střechy, život na střešní krajině. Přitom celá struktura do výšky prostorově ustupuje. Lokalita se navíc nachází v kotlině a okolní bloky sídliště vlastně začínají tam, kde končí střechy navrženého města. Obyvatelé okolních sídlišť tedy směřují své každodenní pohledy právě na prostor pod nimi – střechy nové Textilany.

Při blížení se k závěru mých komentářů, bych nechtěla opomenout veřejné prostory nové Textilany, které pro mě představují nejlépe zvládnutou část celého projektu a to ve všech ohledech: charakter, měřítko, provázanost s okolím, navazování na vlastní původnost. Všechny nové městské prostory jako schody, upravený amfiteátr, lávka s parovodem – paměť lokality, jezero a sádky, promenáda podél potoka, nová trasa tramvaje, pasáž skrze vodní centrum, nové ulice mezi bloky navazující na původní stezky a samozřejmě prostorově citlivé, velice atraktivní Textilní náměstí. Tyto nezastavitelné prostory mají ambici se stát seriózním podkladem pro nově vznikající územní plán v dané části Liberce. Pevně věřím, že při uvažování o budoucnosti lokality se projekt stane inspirací a to nejen pro developera, ale současně i pro město.

I přes všechny zmíněné výhrady k projektu, které jsou směřovány především autorovi, aby měl prostor své budoucí návrhy zdokonalovat, navrhuji Ondřejovi za komplexní práci na složitém zadání transformace Textilany hodnocení A.

P.s.

Autor v závěru uvádí, že neměl čas rozpracovat návrh do detailu včetně navržení materiálů apod. Chci poznamenat, že to je jedině dobře a projekt tak zůstává tam, kde má být v urbanistické rovině. Jen tímto způsobem nechává prostor pro žádanou rozmatitost, kterou projektu může vtisknout jen větší počet tvůrců - stavitelů - architektů.

Poznámka k vizualizacím. Neprezentují zcela přesně to, co autor má za cíl, živelný parter. Místo kvantity obrázku, by bývalo vhodnější se zaměřit na 4 – 5 reprezentativních prostředí a na nich ukázat budoucí městskou atmosféru. Představené vizualizace zaměřené hlavně na hmotové řešení se neliší od modelu, a tak předkládají obdobnou informaci.

Yvette Vašourková